Vulgarizmy v politickom jazyku

Katarína Seresová

Abstract

Vulgarisms in Political Language. *This article examines the issue of vulgarisms in political language and attempts to discern their role, meaning and influence. It looks at the reasons why politicians resort to this style of communication. It also addresses the questions of whether vulgar language influences public opinion and political decisions and what ethical implications this use entails. Finally, it illustrates the issue of vulgarisms in political language with an illustrative example of their use by Slovak politicians.*

Keywords: political language, vulgarisms, ethical issues, changing norms in public communication.
Kľúčové slová: politický jazyk, vulgarizmy, etické otázky, zmena noriem vo verejnej komunikácii.

Úvod

Politický jazyk ako nástroj, ktorým politici komunikujú s verejnosťou a voličmi, je kľúčovým prvkom demokratického procesu (Niehr 2014). Jeho účinnosť spočíva v schopnosti jasne vyjadrovať politické myšlienky, presvedčivo argumentovať a vytvárať dôveru voličov. V posledných rokoch sme však svedkami znepokojujúceho trendu: nárastu vulgárneho jazyka v politickej komunikácii. Vulgarizmy alebo hrubé slová a vulgárne výrazy, ktoré boli predtým vyhradené skôr pre súkromné rozhovory, sa stali bežnou súčasťou politických prejavov, tweetov a verejných diskusií.

Tento trend vyvoláva nielen otázky o etike v politike, ale má aj hlbšie dôsledky pre samotný demokratický proces. Vulgárny jazyk môže polarizovať spoločnosť, narúšať občiansku diskusiu a podkopávať dôveru verejnosti v politický systém. Preto je dôležité zamerať sa na tento zhoršujúci sa jav a analyzovať jeho vplyv na politickú rétoriku a verejný diskurz.

Tento článok skúma problematiku vulgarizmov v politickom jazyku a snaží sa rozlíšiť ich úlohu, význam a vplyv. Budeme skúmať, prečo politici používajú tento štýl komunikácie. Budeme sa venovať aj otázkam, či

vulgárny jazyk ovplyvňuje verejnú mienku a politické rozhodnutia a aké etické dôsledky so sebou toto používanie nesie. Skúmaný korpus tvoria vyjadrenia slovenských politikov získaných z dennej tlače.

Vulgárny jazyk v politike je problém, ktorý si vyžaduje pozornosť a diskusiu. Je to otázka, ktorá sa týka nielen politikov a novinárov, ale nás všetkých ako občanov, ktorí sme súčasťou politického procesu. Je načase zamerať sa na kvalitu politického dialógu a zvážiť, ako môžeme zachovať úctu a slušnosť vo verejnej diskusii bez toho, aby sme obmedzili slobodu slova a prejavu.

Kľúčové aspekty vulgarizmov v politickom jazyku

Používanie vulgarizmov v politickom jazyku nie je novým fenoménom, ale zdá sa, že jeho význam a rozsah v ostatných rokoch narastá. Pre lepšie pochopenie tohto javu je potrebné analyzovať jazykové správanie politikov, politické diskurzy a ich vplyv na verejnosť a politický proces. V tejto teoretickej časti sa zameriame na niekoľko kľúčových aspektov súvisiacich s vulgárnosťou v politickom jazyku.

Politická rétorika a komunikácia

Politická rétorika zohráva kľúčovú úlohu v tom, ako politici formujú svoj verejný obraz a ako komunikujú s voličmi. Vulgarizmy možno považovať za nástroj na upútanie pozornosti, zdôraznenie emócií a vytvorenie dojmu autenticity. Tu je dôležité preskúmať, prečo sa politici uchyľujú k vulgárnym výrazom a aký to má vplyv na ich komunikáciu.

Politická rétorika je umenie a zručnosť efektívne a presvedčivo komunikovať v politickom kontexte. Je to proces, ktorý politici používajú na formovanie a prezentovanie svojich politických myšlienok, názorov a zámerov verejnosti. Politický jazyk, ktorý zahŕňa slová, frázy, štylistické prvky a argumentačné techniky, je prostriedkom, ktorým politici komunikujú svoje posolstvo a snažia sa ovplyvniť verejnosť a voličov (Seresová 2017).
V súvislosti s používaním vulgarizmov v politickom jazyku je dôležité preskúmať, prečo sa politici niekedy uchyľujú k hrubým slovám a vulgárnym vyjadrovacím štýlom komunikácie:

Upútanie pozornosti: politické kampane a verejné prejavy často súťažia o pozornosť verejnosti v konkurenčnom mediálnom prostredí. Vulgarizmy možno použiť ako nástroj na upútanie pozornosti a zabezpečenie toho, aby politické posolstvo nebolo prehliadnuté. Voliči sú často náchylnejší reagovať na kontroverziu a nezvyčajné prejavy (ibid.).

Emocionálny apel: Vulgarizmy možno použiť na vyjadrenie silných emócií a vášní. Politici môžu chcieť, aby ich posolstvo bolo autentickejšie a emotívnejšie, a vulgárne výrazy možno považovať za prostriedok na dosiahnutie tohto cieľa.

Odlíšenie od tradičnej politiky: V niektorých prípadoch môžu politici používať vulgárne výrazy, aby sa odlíšili od tradičnej politickej elity a vytvorili dojem, že sú "jednoduchší" a "autentickejší" ako ich protivníci. Tento prístup môže osloviť voličov, ktorí sú skeptickí voči etablovaným politickým osobnostiam.

Reakcia na aktuálne udalosti: vulgarizmy môžu byť reakciou na aktuálne politické alebo spoločenské udalosti, ktoré v politikoch vyvolali silné emócie. V takýchto prípadoch môžu vulgárne výrazy slúžiť ako ventil na vyjadrenie frustrácie alebo hnevu (ibid.).

Je však dôležité poznamenať, že používanie vulgarizmov v politickej rétorike môže mať pozitívne aj negatívne účinky. Hoci môže pritiahnuť pozornosť a zaujať niektorých voličov, môže tiež polarizovať spoločnosť a vyvolávať otázky o etike a úcte v politickom diskurze. V ďalšej časti tohto článku sa budeme zaoberať vplyvom tohto používania na verejnosť a politický proces a analyzovať jeho etické aspekty (Spišiaková 2017).

Zmena noriem vo verejnej komunikácii

V minulosti existovali určité pravidlá slušnosti a rešpektu vo verejnej komunikácii a politickom diskurze. Vulgarizmy sa považovali za neprijateľné a ich používanie bolo tabu. S meniacim sa mediálnym prostredím a vzostupom sociálnych médií sa však tieto normy menia. Tu je dôležité preskúmať, aké faktory prispievajú k tejto zmene a ako ovplyvňujú politický diskurz (Štefančík, Dulebová 2017).

Zmena noriem vo verejnej komunikácii je kľúčovým faktorom, ktorý ovplyvňuje používanie vulgarizmov v politickom jazyku. Historicky sa vo verejnej komunikácii a politickom diskurze ustálili určité pravidlá slušnosti a úcty, a to nielen pokiaľ ide o obsah, ale aj o jazyk. Vulgarizmy sa považovali za neprípustné a ich používanie sa spájalo s nízkou mierou profesionality a dôstojnosti.

V posledných rokoch však dochádza k postupnej zmene týchto noriem vo verejnej komunikácii, a to z viacerých dôvodov. S nástupom sociálnych médií a digitálnej komunikácie sa verejný diskurz stal rýchlejším a menej formálnym. Ľudia môžu okamžite reagovať na aktuálne udalosti a politické správy na platformách, ako sú Twitter a Facebook, kde sú často vnímaní ako bežní jednotlivci. Tento nový spôsob komunikácie viedol k uvoľneniu jazykových noriem a väčšiemu dôrazu na spontánnosť (Stradiotová 2021).

Reality TV a programy, ktoré kladú dôraz na autenticitu a emocionálne vyjadrenie, majú významný vplyv na verejnú komunikáciu. Politici môžu vidieť úspech takýchto programov a snažiť sa napodobniť tento štýl, aby oslovili voličov a vytvorili dojem autenticity.

Politici sa často snažia budovať osobné značky založené na ich jedinečnosti a odlišnosti od tradičnej politickej elity. Niektorým politikom môže používanie vulgarizmov slúžiť na vytvorenie dojmu "normálnosti" a "blízkosti" voličom (Štefančík, Dulebová 2017).

Verejnosť môže vnímať politikov, ktorí používajú vulgarizmy, ako autentickejších a menej spojených s politickým establišmentom. Voliči môžu uprednostňovať politikov, ktorí nie sú spájaní s tradičnými politickými normami.

Toto uvoľnenie jazykových noriem vo verejnej komunikácii má mnohoo dôsledkov. Používanie vulgarizmov sa stáva bežnejším a je vnímané ako menej kontroverzné ako v minulosti. To môže viesť k normalizácii takýchto výrazov v politickom diskurze.

Zmena noriem vo verejnej komunikácii môže polarizovať spoločnosť. Niektorí voliči môžu vulgarizmy vnímať ako znak autenticity a nezávislosti, zatiaľ čo iní ich môžu považovať za nedôstojné a neprijateľné.

Uvoľnenie jazykových noriem môže zmeniť charakter politického diskurzu. Politici sa môžu viac zamerať na emocionálne apely a menej na vecné argumenty (Cingerová, Dulebová, Štefančík 2021).

Zmena noriem vo verejnej komunikácii vyvoláva otázky o etike a slušnosti v politickom diskurze. Je dôležité položiť si otázku, či je takéto používanie jazyka v súlade s profesionálnymi a etickými normami v oblasti verejnej služby.

Táto zmena noriem vo verejnej komunikácii má komplexné a významné dôsledky pre politický diskurz a formu politického vyjadrovania. Ďalej budeme skúmať, aký vplyv má toto uvoľnenie jazykových noriem na politickú kultúru a verejný diskurz.

Vplyv na verejnú mienku

Používanie vulgarizmov môže mať rôzne účinky na verejnú mienku. Zatiaľ čo niektorí voliči môžu vnímať vulgárny jazyk ako znak autenticity a odlišnosti od tradičnej politickej elity, iní môžu vnímať pokles úcty a dôstojnosti politiky v súvislosti s rastúcim používaním vulgarizmov. V tomto prípade je dôležité preskúmať, ako používanie vulgarizmov ovplyvňuje správanie a preferencie voličov.

Zmena noriem vo verejnej komunikácii, ktorá zahŕňa uvoľnenie jazykových noriem a zvýšené používanie vulgarizmov politikmi, má významný

vplyv na verejnú mienku. Táto zmena ovplyvňuje to, ako voliči vnímajú politikov a aký majú vzťah k politickému procesu a kandidátom. V nasledujúcich odsekoch sa podrobnejšie rozoberá vplyv týchto zmien na verejnú mienku.

Keďže sa vulgarizmy v politickom jazyku normalizujú, voliči môžu začať považovať túto formu vyjadrovania za normálnu a prijateľnú. To môže viesť k tomu, že politici budú ochotnejší používať vulgarizmy, pretože si myslia, že oslovia viac voličov. Zmena noriem preto môže viesť k zmene vnímania vulgarizmov a hrubého jazyka vo verejnej komunikácii.

Uvoľnenie jazykových noriem môže polarizovať verejnosť. Niektorí voliči môžu vnímať politikov, ktorí používajú vulgarizmy, ako autentickejších a menej prepojených s politickým establišmentom. Naopak, iní voliči môžu takýto jazyk považovať za nedôstojný a nevhodný pre verejných činiteľov. Táto polarizácia môže viesť k rozkolu v spoločnosti a znížiť dôveryhodnosť politikov (Štefančík, Dulebová 2017).

Zmena noriem vo verejnej komunikácii môže mať taktiež dlhodobý vplyv na politickú kultúru krajiny. Ak sa vulgarizmy stanú bežnou súčasťou politického diskurzu, môže to zmeniť to, čo sa považuje za prijateľné správanie v politike. Politici sa môžu viac zamerať na emocionálne apely a menej na vecné argumenty, čo môže viesť k povrchnejšej politickej diskusii. Táto zmena môže ovplyvniť aj vzťah voličov k politickému procesu. Ak vnímajú politický diskurz ako vulgárny a neetický, môžu sa stiahnuť z politickej angažovanosti alebo byť skeptickí voči politikom a inštitúciám. To môže mať negatívny vplyv na volebnú účasť a zdravie demokracie (ibid.).

Vplyv meniacich sa noriem vo verejnej komunikácii vyvoláva aj etické otázky o tom, čo je v politickom diskurze prijateľné a čo nie. Diskusie o etike používania vulgarizmov a urážlivého jazyka v politike môžu viesť k širším úvahám o etických normách vo verejnej službe a politike vo všeobecnosti.

Zmena noriem vo verejnej komunikácii a používanie vulgarizmov v politike má celkovo komplexný a rôznorodý vplyv na verejnú mienku. Je dôležité preskúmať tieto vplyvy a analyzovať, ako ovplyvňujú politický diskurz a vnímanie politikov verejnosťou.

Etické otázky

Používanie vulgarizmov v politickom jazyku vyvoláva etické otázky týkajúce sa profesionálneho správania politikov a kvality politického diskurzu. Je dôležité položiť si otázku, či je používanie vulgarizmov v súlade s etickými normami politickej komunikácie a aký by mal byť etický rámec pre politikov.

Zmena noriem vo verejnej komunikácii, konkrétne uvoľňovanie jazykových noriem a častejšie používanie vulgarizmov v politickom jazyku, vyvoláva množstvo etických otázok, ktoré sú relevantné pre diskusiu o politickom diskurze a správaní politikov. V nasledujúcich odsekoch sa pozrieme bližšie na niektoré z týchto etických otázok

Jedna z hlavných etických otázok sa týka úcty a slušnosti vo verejnej komunikácii. Ak je politický diskurz plný vulgarizmov a hrubých výrazov, môže to znížiť úroveň rešpektu v politickej diskusii. Otázkou je, či by politici mali byť povinní zachovávať určitú úroveň slušnosti vo verejnej komunikácii, a ak áno, ako by sa táto úroveň mala definovať (Janschewitz 2008).

Etickou otázkou je aj to, ako takýto jazyk ovplyvňuje verejnú mienku. Používanie vulgarizmov môže polarizovať spoločnosť a vytvárať negatívne vnímanie politikov. Politici majú etickú povinnosť voči verejnosti, a preto by mali zvážiť, ako ich slová ovplyvňujú voličov a celú spoločnosť (Štefančík 2020).

Politici často uvádzajú argument, že používanie vulgarizmov je prejavom ich autenticity a toho, že nie sú súčasťou tradičného politického establishmentu. Otázkou je, či autenticita môže ospravedlniť používanie vulgárnych výrazov a či je možné byť autentickým politikom a zároveň byť dôstojným a rešpektovaným.

Úroveň politickej diskusie je tiež etickým aspektom. Používanie vulgarizmov môže znížiť úroveň diskusie a viesť k povrchným argumentom. Politici majú etickú povinnosť viesť serióznu a informovanú diskusiu o dôležitých politických otázkach. Používanie vulgarizmov môže odvádzať pozornosť od skutočných problémov (Janschewitz, 2008).

Politici sa často považujú za vzory pre mladšie generácie. Používanie vulgarizmov v politickom diskurze môže mladým ľuďom vyslať negatívny signál o tom, čo je v komunikácii prijateľné. Z etického hľadiska je dôležité zvážiť, aké vzory dávajú politici mladej generácii. V neposlednom rade je používanie vulgarizmov spojené so šírením nenávisti, čo môže následne spôsobovať ďalšie pnutia vo vnútri spoločnosti.

Medzi etické aspekty možno zaradiť taktiež dôveryhodnosť politikov. Politici, ktorí používajú vulgarizmy, sa môžu stať v očiach verejnosti menej dôveryhodnými. Otázkou je, či politikovi, ktorý sa správa vulgárne a nedôstojne, možno dôverovať.

Celkovo sú otázky týkajúce sa etiky používania vulgarizmov v politickom jazyku zložité a náročné. Politici, voliči a celá spoločnosť by mali o týchto otázkach aktívne diskutovať a zvážiť vplyv ich používania. Existuje však obava, že s nástupom sociálnych sietí, prostredníctvom ktorých komunikujú politici priamo so svojimi voličmi, sa používanie vulgarizmov bude ešte znásobovať a časom sa takýto spôsob komunikácie môže stať pri-

rodzeným spôsobom výmeny informácií medzi politikmi, resp. medzi politikmi a voličmi.

Médiá a ich úloha

Médiá zohrávajú kľúčovú úlohu v politickom diskurze (Cingerová, Dulebová 2019), a preto meniace sa jazykové normy a používanie vulgarizmov v politickom jazyku majú osobitný vplyv na to, ako sa prezentujú politické správy a aké informácie sa predkladajú verejnosti. Medzi najdôležitejšie úlohy médií v rámci danej problematiky patria bezpochyby nasledovné:

Gatekeeping: médiá majú rozhodujúci vplyv na to, ktoré politické správy sa prezentujú verejnosti a ako sa prezentujú. Redaktori a novinári pôsobia ako strážcovia brány, ktorí rozhodujú o tom, ktoré správy sa uverejnia a ako sa budú prezentovať. Používanie vulgarizmov politikom môže byť predmetom redakčných rozhodnutí, ktoré ovplyvňujú vnímanie prejavu politika.

Senzačnosť verzus informovanosť: médiá sa často rozhodujú, či dajú prednosť senzačným správam alebo informovanosti. Používanie vulgarizmov môže správy senzáciechtivé a pritiahnuť pozornosť verejnosti. To môže viesť k tomu, že sa médiá namiesto vecných informácií o politických otázkach zamerajú na kontroverziu a hrubý jazyk.

Politické rámcovanie: médiá môžu ovplyvniť vnímanie politických aktérov tým, ako ich prezentujú. Používanie vulgarizmov môže byť v médiách prezentované ako znak autenticity alebo ako znak nehodnosti. Médiá môžu tiež určitým spôsobom rámcovať politikov, čo ovplyvní ich vnímanie verejnosťou (Dahlgren 2009).

Vplyv na verejnú mienku: médiá majú kľúčový vplyv na verejnú mienku a vnímanie politických otázok. Sú nositeľmi aktuálnych informácií, a podľa toho, ktoré informácie prezentujú ako podstatné, môžu formovať celý verejný diskurz. Médiá by však mali zvažovať, ako k niektorým informáciám prístúpia. Ak médiá často uverejňujú vulgarizmy politika, môže to ovplyvniť verejnú mienku o politikovi a jeho politických postojoch. Médiá tak môžu zohrávať úlohu pri normalizácii vulgarizmov v politickom diskurze.

Etické normy v médiách: médiá majú svoje vlastné etické normy a usmernenia o tom, aký jazyk je v médiách prijateľný. Používanie vulgarizmov môže byť v rozpore s týmito normami a viesť k diskusii o etike v médiách. Médiá sa musia rozhodnúť, či budú uverejňovať vulgarizmy politikov, alebo sa budú riadiť vlastnými etickými usmerneniami.

Vzťahy s politikmi: médiá majú často zložité vzťahy s politikmi. Používanie vulgarizmov politikmi môže viesť ku konfliktom s médiami

a ovplyvniť spôsob prezentácie politikov v médiách. To môže mať dôsledky pre politickú kariéru politikov a ich vzťahy s médiami (ibid).

Médiá celkovo zohrávajú kľúčovú úlohu v politickom diskurze a majú moc ovplyvňovať spôsob, akým sú politické správy prezentované verejnosti. Aj preto sa na ich označenie používa výraz štvrtá moc. Používanie vulgarizmov politikmi môže mať rôzne účinky na mediálne pokrytie a vnímanie politických aktérov. Je dôležité preskúmať, ako médiá reagujú na túto zmenu noriem a ako to ovplyvňuje politickú komunikáciu.

Vulgarizmy v slovenskej politike

Ako sme už vyššie niekoľkokrát uviedli, vulgarizmy v politike patrie žiaľ k dnešnej "kultúre" či nekultúre slova. Nevyhýbajú sa ani slovenskej politickej scéne. Denno denne sa na Slovensku stretávame s arogantným správaním politikov alebo dokonca v nedávnej minulosti aj s povzbudzovním davu, aby kričal vulgárne slová na adresu politického oponenta. Medzi najznámejších politikov dnešnej doby, ktorí sa vyznačujú nekultúrnym správaním môžeme zaradiť napríklad podpredsedu strany Smer-SD Ľuboša Blahu, ktorý sa často vyjadruje vulgárnejšie, ako jeho stranícky šéf Fico. Za nimi nezaostáva ani bývalý premier Igor Matovič. Treba však spomenúť aj politikov z nedávnej minulosti, ako sú Vladimír Mečiar, Ján Počiatek a mnohí iní.

Vladimír Mečiar, ktorý popri dnešných vyjadreniach politikov pôsobí dosť umiernene, dokonca priamo vo vysielaní RTVS ukázal zdvihnutý prostredník do kamier. "Pri svojom vystúpení v parlamente reagoval na únos prezidentovho syna Michala Kováča ml. do Rakúska a vraždu Róberta Remiáša, ktorý vedel, že za zavlečením potomka hlavy štátu do susednej krajiny bola SIS po svojom:

„Skutok sa nestal. Žiadne objednávanie vraždy nebolo. Rozhodol o tom ten, kto je oprávnený. Ostatní ste gágaji, táraji a pre mňa prd'úsi." (Plus 1 deň 2023).

Aj Vladimír Mečiar však občas vybočil z rámca slušného správania a siahol dokonca aj k fyzickému násiliu, keď sa ho jeden z redaktorov televízie spýtal na na financovanie jeho ikonickej vily Elektra:

„Ešte raz sa ma to opýtaš, takú ti j…, že sa nespamätáš," adresoval pred 20 rokmi Mečiar redaktorovi, zatiaľ čo ho držal pod krkom za košeľu (Knapko 2022).

V tomto období patril medzi ukážkové príklady vulgárnosti v politike vtedajší predseda SNS Ján Slota, svojimi vyjadreniami bol doslova povestný. Najmä svojim zámerom „nasadnúť do tankoch a zrovnať Budapešť". Svoju averziu voči Maďarsku vyjadril nasledovne: „*Chceme bojovať! Nedáme ani centimeter štvorcový tým hajzlom maďarským…*" (citované podľa Knapko 2022).

K najexpresívnejším politikom s rozsiahlym arzenálom vulgarizmov patrí bezpochyby predseda OĽANO Igor Matovič. Jeho výroky sú často urážlivé a nevyberaným slovníkom. Pre Rádio Expres povedal na adresu svojho vtedajšieho koaličného partnera, že Sulík je idiot. Omnoho trúfalejšie bolo jeho vyjadrenie týkajúce sa prezidentky Zuzany Čaputovej, tú označil za falošnú a zákernú ženu. Ani opozícia nezostala nedotknutá, jeho terčom sa stal Robert Fico a strana Smer. Povedal: "*„Ste organizovaná zločinecká skupina, mafia"* (citované podľa Knapko 2022).

Igor Matovič prijíma akúkoľvek kritiku svojej osoby mimoriadne negatívne, preto nemá novinárov veľmi v obľube. Tvrdí, že kritika jeho osoby je dôsledkom korupčnosti novinárov:

„Za päťstovku si dnes viete na mesiac prenajať novinára, ktorý o vás bude dobre písať. Novinárov budem dávať dole rad radom" (citované podľa Knapko 2022).

Aj Róbert Fico vidí v prezidentke Zuzane Čaputovej a v novinároch svojich úhlavných nepriateľov. Prezidentku podrobil kritike, keď sa v problematických záležitostiach obrátila na Ústavný súd:

*„Čím je človek väčšia prostitútka, čím je väčšia ku*va, čím je väčší lotor, tým je to väčšia celebrita. Musíme dať dole prezidentku. Mohla by sem prísť tá americká panička Čaputová?"* (citované podľa Knapko 2022).

Medzi vyjadrenia Róberta Fica patrí aj nasledovné, jeho zámerom bolo osloviť svojich voličov:

„Drahé Slovenky, Slováci, chcel by som vám povedať, že slušný človek, či je to už človek, ktorý pracuje alebo dáva prácu, sa stal pre túto vládu, pre tieto médiá obyčajnou opicou. Čím je človek väčšia prostitútka, čím je väčšia kur**, čím je väčší lotor, tým je to väčšia celebrita," (citované podľa Knapko 2022).

Aj Richard Sulík patrí medzi slovenských politikov, ktorí sú známi tým, že svoje vyjadrenia necenzurujú. V rozhovore s Róbertom Ficom v RTVS na

jeho otázku, čoho sa má báť rázne odpovedal: „*Veď patríte do basy*“ (citované podľa Knapko 2022).

Podľa viacerých odborníkov z oblasti politológie (Štefančík, Dulebová 2017, Dulebová 2019, Cingerová 2021, Stradiotová 2021, Dolinský, Feketeová, 2022)) boli pred niekoľkými rokmi podobné vyjadrenia politikov vnímané ako nezvyčajné a ako určitá anomália. Dnes patria žiaľ bežnému štandardu súčasnej komunikácie a čoraz menej recipientov sa nad týmto spôsobom komunikácie pozastavuje.

Záver

Na základe realizovanej analýzy niektorých prejavov slovenských politikov je možné konštatovať, že vulgarizmy v politickom jazyku nie sú novým javom a postupne sa stávajú štandardným prvkom vyjadrovania jednotlivých politikov. Je však mimoriadne dôležité zdôrazniť, že vulgárne vyjadrovanie v politike má negatívny vplyv na verejný diskurz a politickú komunikáciu ako celok. Politici, ktorí siahajú po vulgarizmoch, často namiesto konkrétnych argumentov a riešení používajú urážky a vulgárne výrazy na potlačenie názorov svojich politických oponentov. Tým vytvárajú atmosféru nepriateľstva a polarizácie v politickom prostredí, čo bráni konštruktívnemu politickému dialógu a spolupráci.

Skúmaný spôsob politickej komunikácie môže mať negatívne dôsledky na mieru ochoty slovenských obyvateľov participovať na politickom živote. Vulgárne vyjadrovanie v politickom jazyku taktiež môžu odradiť časť verejnosti od ochoty politicky sa angažovať, na druhej strane môže posilniť ambície tých ľudí, pre ktorých je vulgárny jazyk charakteristickým spôsobom komunikácie. Ľudia sa často cítia odrádzaní od politiky, keď vnímajú, že politickí predstavitelia používajú vulgárne a nekultivované slovníky. Tým sa znižuje účasť občanov v demokratickom procese a spoločnosti hrozí stratou dôvery v politické inštitúcie.

V politickom vyjadrovaní a politických kampaniach by mala byť zakorenené potreba rešpektovať etické normy. Politici by mali byť vzorom v tom, ako komunikovať so svojimi voličmi a politickými súpermi. Kultivovaný politický jazyk, ktorý rešpektuje dôstojnosť a integritu všetkých zúčastnených strán, je nevyhnutným predpokladom pre konštruktívny politický dialóg.

Ďalej je nutné zdôrazniť, že vulgárne vyjadrovanie neposkytuje konštruktívny priestor na riešenie dôležitých politických otázok. Politici by sa mali sústrediť na riešenie problémov a predkladanie návrhov, ktoré budú prospešné pre obyvateľstvo, namiesto toho, aby uprednostňovali vulgárne

výrazy. Kultivovaný politický jazyk a rešpekt k rôznorodým názorom môžu prispieť k lepšiemu politickému dialógu, spolupráci a zvýšeniu účasti občanov v demokratickom procese. V dôsledku toho bude politika efektívnejšia a bude lepšie slúžiť potrebám spoločnosti.

Excerpované texty

DOLINSKÝ, N.; FEKETEOVÁ, B. (2022): Politológ Štefančík: Voličov čoraz viac zaujme vulgárnejší jazyk politikov, Trend, 22.9.2022, <https://www.trend.sk/politika/politolog-stefancik-volicov-coraz-viac-zaujme-vulgarnejsi-jazyk-politikov> [13. 10. 2023].

Knapko, P. (2022): Ficova kua či Matovičov idiot. Nadávky v politike sú štandard, Heger robí chybu? Udreli experti, Startitup, 24.5.2022, <https://www.startitup.sk/ficova-kua-ci-matovicov-idiot-nadavky-v-politike-su-standard-heger-robi-chybu-udreli-experti/> [23. 10. 2023].

Plus 1 deň (2023): Politici, ktorí prerazili dno! Toto sú najvulgárnejší z nich: Vyhral Fico, Slota či Matovič?, 19.3.2023, <https://www1.pluska.sk/spravy/z-domova/politici-ktori-prerazili-dno-toto-su-najvulgarnejsi-nich-vyhral-fico-slota-matovic/2> [13. 10. 2023].

Literatúra

CINGEROVÁ, N.; DULEBOVÁ, I. (2019): *Jazyk a konflikt. My a tí druhí v ruskom verejnom diskurze*. Bratislava: UK.

CINGEROVÁ, N.; DULEBOVÁ, I.; ŠTEFANČÍK, R. (2021): *Politická lingvistika*. Bratislava: EKONÓM.

DAHLGREN, P. (2009): *Media and Political Engagement: Citizens, Communication and Democracy (Communication, Society and Politics)*. Cambridge: University Press.

DULEBOVÁ, I. (2019): Rečová agresia v politickom diskurze. In: ŠTEFANČÍK, R. (ed.): *Jazyk a politika: na pomedzí lingvistiky a politológie IV*. Bratislava: EKONÓM, s. 92-102.

JANSCHEWITZ, K. (2008): Taboo, emotionally-valenced, and emotionally-neutral word norms. *Behavior Research Methods, Instruments, &* Computers, 40, 1065-1074. https://doi.org/10.3758/BRM.40.4.1065

NIEHR, T. (2014): *Einführung in die Politolinguistik. Gegenstände und Methoden*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.

SERESOVÁ, K. (2017): Jazyk politiky a jeho funkcie. In: ŠTEFANČÍK, R. (ed.): *Jazyk a politika. Na pomedzí lingvistiky a politológie II*. Bratislava: EKONÓM, s. 15-20.

SPIŠIAKOVÁ, M. (2017): Obraznosť v jazyku politikov a v jazyku o politike. In: ŠTEFANČÍK, R. (ed.): *Jazyk a politika. Na pomedzí lingvistiky a politológie II*. Bratislava: EKONÓM, s. 171-181.
STRADIOTOVÁ, E. (2021): Jazyk slovenských politikov na sociálnych sieťach. In: ŠTEFANČÍK, R. (ed.): *Jazyk a politika. Na pomedzí lingvistiky a politológie VI*. Bratislava: EKONÓM, s. 460-466.
ŠTEFANČÍK, R. (2020): Dva odlišné svety so spoločným jazykom. Politické naratívy krajných pólov ideového spektra. In: ŠTEFANČÍK, R. (ed.): *Jazyk a politika: na pomedzí lingvistiky a politológie V*. Bratislava: EKONÓM, s. 371-385.
ŠTEFANČÍK, R., DULEBOVÁ, I. (2017): *Jazyk a politika. Jazyk politiky v konfliktnej štruktúre spoločnosti*. Bratislava: EKONÓM.

Kontakt:

doc. Mgr. Ing. Katarína Seresová, PhD.

Katedra jazykovedy a translatológie	Department of Linguistic and Translation
Fakulta aplikovaných jazykov	Faculty of Applied Languages
Ekonomická univerzita v Bratislave	University of Economics Bratislava

Email Address: katarina.seresova@euba.sk
ORCID: http://orcid.org./0000-0003-3549-6811